

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ Β΄ και Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. ΓΕΝΙΚΑ

6^η ΔΕΣΜΗ μάθημα Επιλογής

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ **A. Μουσικοί Πολιτισμοί**
B. Αρμονία – Ακουστικά

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ 4 διδακτικές περίοδοι την εβδομάδα

- 2 δ.π.: Μουσικοί Πολιτισμοί
- 2 δ.π.: Αρμονία – Ακουστικά

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki>

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα απευθύνεται σε μαθητές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη Μουσική, καθώς και σε μαθητές που επιθυμούν να ακολουθήσουν σπουδές συναφείς με το περιεχόμενο του μαθήματος.

Προϋποθέτει ο μαθητής να κατέχει βασικές μουσικές γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να μπορεί να ακολουθήσει με επιτυχία το Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) του μαθήματος.

Σκοπός του μαθήματος είναι η πολύπλευρη μουσική ανάπτυξη του μαθητή, η οποία αφορά -κυρίως- στην απόκτηση μουσικών γνώσεων και μουσικών δεξιοτήτων, καθώς και την ανάπτυξη θετικών μουσικών στάσεων και συμπεριφορών.

Ως εκ τούτου, το μάθημα βασίζεται σ' ένα ΑΠ το οποίο συνδυάζει τη μουσική θεωρία, πράξη και δημιουργία μέσα από δραστηριότητες ακρόασης, τραγουδιού, εκτέλεσης, σύνθεσης και αυτοσχεδιασμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη του μουσικού γραμματισμού, της μουσικής ανάλυσης, της μουσικής δημιουργίας, της εναρμόνισης καθώς και της μουσικής ανταπόκρισης του μαθητή καθώς ακούει, αναπαράγει, καταγράφει, τραγουδά, εκτελεί και δημιουργεί μουσική.

Επιπλέον, ο μαθητής θα εξοικειωθεί με τη χρήση της μουσικής τεχνολογίας, αναπτύσσοντας -ταυτόχρονα- δεξιότητες ομαδικότητας, συνεργασίας και θετικής μουσικής επικοινωνίας.

Το μάθημα αναπτύσσεται μέσα από τα ακόλουθα αντικείμενα:

1. Μουσικοί Πολιτισμοί
2. Αρμονία – Ακουστικά

Συγκεκριμένα, τα πιο πάνω αντικείμενα περιγράφονται ως ακολούθως:

- **Μουσικοί πολιτισμοί**

Σκοπός είναι να προσφερθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν σε ποίκιλα μουσικά στίλ και πολιτισμούς, μέσα από έργα που άφησαν το στίγμα τους στην εξέλιξη της μουσικής πράξης και δημιουργίας. Έμφαση δίνεται, επίσης, στο κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο δημιουργείται, εκτελείται και προσλαμβάνεται η μουσική. Η κατανόηση της μουσικής επιτυγχάνεται μέσα από την ανάλυση των στοιχείων της, την ενεργό ακρόαση, την εκτέλεση και τη μουσική δημιουργία.

• **Αρμονία – Ακουστικά**

Σκοπός του αντικειμένου της Αρμονίας είναι να προσφερθεί η θεωρία και πράξη της τονικής αρμονίας που αφορά κυρίως στην περίοδο από το 1650 μέχρι το 1900, μέσα από την εννοιολογική κατανόηση και διαχείριση του μουσικού υλικού. Η διδακτική προσέγγιση γίνεται κυρίως βιωματικά, μέσω ανάλυσης έργων και εναρμόνισης δοσμένης μελωδίας.

Παράλληλα, με το αντικείμενο της Αρμονίας θα αναπτύσσεται και η διδασκαλία του αντικείμενου των Ακουστικών.

Σκοπός του αντικειμένου των Ακουστικών είναι η ανάπτυξη των ακουστικών δεξιοτήτων, μέσα από το σολφέζ και τη μουσική ορθογραφία (dictée). Τα στάδια που ακολουθούνται προκειμένου να επιτευχθεί αυτό είναι η παρουσίαση ενός μουσικού φαινομένου (θεωρητική προσέγγιση), ο τρόπος που ακούγεται (χρήση ασκήσεων και αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων γνωστών μελωδιών κλασικής και παραδοσιακής μουσικής διαφόρων χωρών), ο τρόπος που τραγουδιέται (χρήση ρυθμικών και μελωδικών σολφέζ) και η ακουστική αναγνώρισή του (χρήση ασκήσεων καλλιέργειας ακοής και dictée). Οι γνώσεις και δεξιότητες που αναπτύσσονται περιλαμβάνουν την αντίληψη των διαστημάτων, τη μουσική ονοματολογία, την αντίληψη του μείζονα και ελάσσονα τρόπου, την ικανότητα για μεταφορά (transposition), την αίσθηση τονικού κέντρου, τη ρυθμική ακρίβεια, την αναγνώριση συγχορδιών και τη διαδοχή συγχορδιών, την αναγνώριση μέτρου και ρυθμικών σχημάτων, την αναγνώριση και ταύτιση μελωδιών, την καλλιέργεια μνήμης, κ.λπ.

3. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

A. ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ	
Β΄ Λυκείου	Γ΄ Λυκείου
1. Δυτική Μουσική • Η μουσική την περίοδο του Μπαρόκ • Η μουσική την περίοδο του Κλασικισμού	7. Δυτική Μουσική • Η μουσική την περίοδο του Μπαρόκ • Η μουσική την περίοδο του Κλασικισμού • Η μουσική την περίοδο του Ρομαντισμού • Η μουσική κατά τον 20^ο αι. • Ιμπρεσιονισμός • Ατονικότητα
2. Τζαζ: Μπλουζ	8. Τζαζ
3. Μουσικό Θέατρο	9. Κινηματογραφική Μουσική
4. Δημοφιλής Μουσική: Ποπ	10. Δημοφιλής μουσική: Ροκ
5. Παραδοσιακές μουσικές του κόσμου • Ελληνική παραδοσιακή μουσική • Άλλης Ηπείρου, π.χ. Αμερικής, Ωκεανίας, Ασίας, Αφρικής	11. Παραδοσιακές μουσικές του κόσμου • Κυπριακή παραδοσιακή μουσική • Άλλης Ηπείρου, π.χ. Αμερικής, Ωκεανίας, Ασίας, Αφρικής
6. Ελληνικό Τραγούδι του 20 ^{ου} αι.	12. Σύγχρονη μουσική
B. ΑΡΜΟΝΙΑ - ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ	
Β΄ Λυκείου	Γ΄ Λυκείου
1. Διαστήματα 2. Μείζονες κλίμακες 3. Ελάσσονες κλίμακες 4. Συγχορδίες τρίφωνες 5. Συγχορδίες τετράφωνες 6. Πτώσεις: Σύνδεση συγχορδιών σε ευθεία κατάσταση	7. Κύριες συγχορδίες σε α΄ αναστροφή 8. Κύριες συγχορδίες σε β΄ αναστροφή 9. Συγχορδία ν΄ και οι αναστροφές της 10. Δευτερεύουσες συγχορδίες ii, ii ⁶ (μείζονες, ελάσσονες) 11. Αλλοιωμένη/Ναπολιτάνικη συγχορδία σε ελάσσονα κλίμακα N6 ή II ⁶ b 12. Ξένοι, διαβατικοί φθόγγοι, ποικίλματα 13. Μετατροπές

4. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Βιωματική συμμετοχή
- Διαδραστική διδασκαλία
- Άτυπες μαθησιακές πρακτικές και στρατηγικές
- Δημιουργικότητα στη μαθησιακή διαδικασία
- Συνεργατική μάθηση
- Διαθεματική προσέγγιση
- Εκπόνηση μελέτης (project)
- Διαφοροποίηση
- Διαπολιτισμικότητα
- Δεξιότητες Κριτικής Σκέψης
- Χρήση μουσικής τεχνολογίας και τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

Εργαλεία – Μέσα – Μέθοδοι Αξιολόγησης: Ηχογράφηση, παρατήρηση, γραπτές ασκήσεις, κλίμακες ελέγχου, checklists, ρούμπρικες, φύλλα αυτοαξιολόγησης, φύλλα ετεροαξιολόγησης, εννοιολογικοί χάρτες, θέματα αρμονίας, γραπτή εργασία, ανάλυση παρτιτούρας, ακουστικές ασκήσεις, εκτέλεση ασκήσεων στο πιάνο, φάκελος επιτευγμάτων. Επιπρόσθετα, λαμβάνεται υπόψη η ενεργός συμμετοχή του στο μάθημα καθώς και η προσφορά του στη Χορωδία – Ορχήστρα – Μπάντα του Σχολείου.

Βαθμολογία Μαθητή:

Βαθμός στο αντικείμενο Μουσικοί Πολιτισμοί = 50%

+

Βαθμός στην Αρμονία - Ακουστικά (Σολφέζ – Μουσική Ορθογραφία) = 50%

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

- Εκπαιδευτικό Υλικό Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στην Ιστοσελίδα του μαθήματος της Μουσικής: http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/mousiki/vathmida_5.html
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2004) *Εισαγωγή στην Αρμονία, Β΄ Λυκείου, Μέρος Α΄*. Λευκωσία: Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2004) *Σολφέζ και Μουσική Ορθογραφία, Β΄ Ενιαίου Λυκείου*. Λευκωσία: Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2011) *Μουσική Ορθογραφία και Σολφέζ, Β΄ και Γ΄ Ενιαίου Λυκείου*. Λευκωσία: Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων